

بررسی جامع ماده‌ی یک قانون جرائم رایانه‌ای

مؤلف:

پرستو دشتی

سرشناسه	:	دشتی، پرستو، ۱۳۷۴
عنوان و نام پدیدآور	:	بررسی جامع ماده ی یک قانون جرائم رایانه ای
مشخصات نشر	:	تهران، کتاب آوا، ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری	:	۱۰۹ص
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۷۰۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
یادداشت	:	کتابنامه ص. ۱۰۷-۱۰۹.
موضوع	:	جرائم کامپیوتری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	:	Computer crimes -- Law and legislation-- Iran
رده بندی کنگره	:	۸۰ KMH
رده بندی دیویی	:	۵۵۰۹۹۴۴/۳۴۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۹۲۵۳۵۷

بررسی جامع ماده ی یک

قانون جرائم رایانه ای

مؤلف	:	پرستو دشتی
ناشر	:	کتاب آوا
چاپ و صحافی	:	آوا
نوبت چاپ	:	اول ۱۴۰۱
شمارگان	:	۳۰۰ نسخه
قیمت	:	۶۵,۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۷۰۷-۱

نشانی مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، بن بست حقیقت، پلاک ۴، طبقه دوم
 نشر کتاب آوا شماره های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۶۹۷۴۶۴۵

فروشگاه اینترنتی: www.avabook.com

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد، جنب دادگستری

شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زبراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

این کتاب با کاغذ حمایتی چاپ شده است

سپاسگزاری

اکنون که نگارش این پایان نامه به پایان رسیده است، بر خود لازم می‌دانم مراتب تشکر و قدردانی خویش را به محضر اساتید گرامی و ارجمند، جناب آقایان دکتر جعفر کوشا و دکتر رجب گلدوست جویباری که با راهنمایی های خود، مرا در تالیف این اثر یاری کرده اند، ابراز نمایم.

در عصر ما مجرمان با فضای جدید به نام فضای سایبر آشنا شده اند که روز به روز در حال رشد و توسعه می باشد و ابعاد جدیدی از زندگی روزمره ی انسان ها را با خود درگیر می کند، اما ویژگی های جدید و منحصر به فرد این فضا سبب شده است که بستر مناسبی برای انجام بزه به وجود آورد و از آنجایی که زمان زیادی از گسترش این فضا نگذشته است و پدیده های نوین در عصر حاضر محسوب می شود، همین موضوع سبب شده است که جامعه ی جهانی نیز هنوز نتوانسته راه حلی کاربردی در جهت مقابله با این جرایم ارائه بدهد و قوانینی را ارائه کند که تا حدود زیادی بتواند پاسخ گو باشد. جرایم سایبری هر روزه مصادق های بیشتری را شامل می شوند و ما را با چالش های جدیدی رو به رو می سازند، از آنجا که قوانین نمی توانند همگام با جرایم سایبری به پیش روند ما از رویه قضایی و دکترین کمک گرفته و با رعایت اصول اساسی و اصلی حقوق جزا مرز جرایم رایانه ای را از جرایم سستی مشخص می نماییم. در نهایت آنچه که از رویه ی قضایی مشخص است این است که قضات به خوبی توانسته اند با استناد به قوانین در مسیر درستی قدم بگذارند و در زمینه ی دسترسی غیرمجاز همگام و همراه با نیازهای جامعه حرکت کنند.

واژگان کلیدی: جرایم سایبری، جرایم رایانه ای، دسترسی غیر مجاز، رویه قضایی

۵	چکیده:
۱۱	مقدمه
۱۲	الف) بیان مسئله:
۱۴	ب) ضرورت انجام پژوهش:
۱۴	پ) سؤال‌های پژوهش:
۱۴	ت) فرضیات پژوهش:
۱۴	ث) اهداف پژوهش:
۱۵	ج) سابقه انجام پژوهش:
۱۵	چ) نوآوری پژوهش:
۱۶	ح) روش پژوهش:
۱۶	خ) موانع و محدودیت‌های پژوهش:
۱۶	د) ساختار پژوهش:
۱۹	فصل اول: تاریخچه، مفاهیم، کلیات دسترسی غیر مجاز
۲۰	مبحث اول: تاریخچه‌ای از جرائم رایانه‌ای در دنیا
۲۰	گفتار اول: معروف‌ترین حملات سایبری تاریخ
۲۲	الف) نسل اول جرائم رایانه‌ای
۲۳	ب) نسل دوم جرائم رایانه‌ای
۲۳	پ) نسل سوم جرائم رایانه‌ای
۲۴	گفتار دوم: تاریخچه‌ای از جرائم علیه محرمانگی داده‌ها از طریق سامانه‌ها در ایران
۲۵	مبحث دوم: مفاهیم و مبانی
۲۵	گفتار اول: جرم و تعریف آن
۲۶	گفتار دوم: رویه قضایی و مفاهیم مرتبط
۲۷	گفتار سوم: رایانه و مفاهیم مرتبط

- ۲۸..... (الف) داده و حامل‌های داده:.....
- ۲۸..... (ب) سیستم‌های مخابراتی:.....
- ۲۹..... **مبحث سوم: تعریف جرائم رایانه‌ای**.....
- ۳۰..... گفتار اول) روش‌های تخصصی منجر به دسترسی غیرمجاز:.....
- ۳۱..... (الف) تعریف سازمان ملل متحد از جرم رایانه‌ای:.....
- ۳۱..... (ب) تعریف سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از جرم رایانه‌ای:.....
- ۳۲..... (پ) تعریف جرم رایانه‌ای از دیدگاه شورای اروپا:.....
- ۳۲..... گفتار دوم) جرم رایانه‌ای در قوانین ایران:.....
- ۳۶..... گفتار سوم) ویژگی‌های جرائم علیه محرمانگی داده‌ها از طریق سامانه‌های رایانه‌ای مخابراتی:.....
- ۳۸..... **مبحث چهارم: دسترسی غیرمجاز:**
- ۳۸..... گفتار اول: ارکان تشکیل دهنده دسترسی غیرمجاز:.....
- ۳۹..... (الف) رکن مادی:.....
- ۳۹..... (ب) رفتار فیزیکی مرتکب:.....
- ۴۰..... (پ) دسترسی کارمند سابق در رویه‌ی قضایی:.....
- ۴۲..... (ت) دسترسی به رمز ورودی از طریق فیزیکی:.....
- ۴۳..... (ث) مرتکب جرم دسترسی غیرمجاز:.....
- ۴۴..... (ج) شرایط و اوضاع و احوال تحقق جرم:.....
- ۴۷..... گفتار دوم: استفاده از فیلتر شکن:.....
- ۴۹..... گفتار سوم: فروش فیلتر شکن:.....
- ۵۰..... گفتار چهارم: خرید و فروش نرم افزارهای مجرمانه موضوع ماده‌ی ۲۵ قانون جرایم رایانه‌ای:.....
- ۵۳..... گفتار پنجم: نتیجه ارتکاب جرم:.....
- ۵۴..... (الف) رکن معنوی:.....
- ۵۴..... (ب) سوء نیت عام:.....
- ۵۵..... (پ) سوء نیت خاص:.....
- ۵۶..... (ت) رکن قانونی:.....
- ۵۷..... (ث) مجازات جرم دسترسی غیر مجاز:.....

۵۹..... **فصل دوم :بررسی جرم دسترسی غیرمجاز به عنوان جرم**.....

مقدمه ادله الکترونیکی و صلاحیت‌ها.....	۵۹
مبحث اول: قابلیت تعیین مجازات برای جرم مقدمه	۶۰
گفتار اول: تعدد جرم.....	۶۰
الف (کلاهبرداری رایانه‌ای):.....	۶۴
ب) شنود غیر مجاز:.....	۶۷
پ) ممانعت از دسترسی:.....	۶۹
ت) سرقت رایانه‌ای:.....	۷۲
ث) جاسوسی رایانه‌ای:.....	۷۳
ج) حذف، تخریب یا اختلال در داده‌ها:.....	۷۵
چ) از کار انداختن یا ایجاد اختلال در کارکرد سامانه‌ها:.....	۷۶
گفتار دوم: تکرار جرم:.....	۷۷
گفتار سوم: شروع به جرم دسترسی غیر مجاز:.....	۷۸
گفتار چهارم: شرکت در جرم:.....	۷۸
گفتار پنجم: معاونت در جرم:.....	۸۰
مبحث دوم: ادله الکترونیکی و صلاحیت‌ها	۸۲
گفتار اول: ادله الکترونیکی:.....	۸۲
گفتار دوم: امکان الزام دارنده‌ی سند به ارائه‌ی آن:.....	۸۴
گفتار سوم: مزایا و معایب ادله الکترونیک:.....	۸۵
مبحث سوم: تفتیش و توقیف:.....	۸۷
گفتار اول: اطلاعات مشمول تفتیش و توقیف:.....	۸۸
گفتار دوم: عدم ذکر اختیارات در دستور بازرسی و تفتیش:.....	۸۸
گفتار سوم: نحوه‌ی توقیف سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی:.....	۹۰
گفتار چهارم: دستور حفاظت از داده‌ها:.....	۹۱
گفتار پنجم: شهادت شهود:.....	۹۱
گفتار ششم: معاینه‌ی محل:.....	۹۲
گفتار هفتم: رویه قضایی در پذیرش ادله در جرایم رایانه‌ای:.....	۹۲
مبحث چهارم: صلاحیت:.....	۹۳
گفتار اول: موانع اصلی تعیین مرجع صالح برای رسیدگی قضایی در فضای سایبر:.....	۹۳
الف (محل وقوع جرم).....	۹۳

- ب) زمان وقوع جرم..... ۹۴
- گفتار دوم: قلمروی حاکمیتی ایران در فضای سایبر..... ۹۴
- گفتار سوم: رسیدگی به جرایمی که محل وقوع آنان مشخص نیست..... ۹۶
- گفتار چهارم: تعارض در صلاحیت در رسیدگی به جرایم رایانه‌ای و مخابراتی..... ۹۷
- نتیجه گیری..... ۹۹
- منابع ۱۰۳
- الف) کتاب ها ۱۰۳
- ب) مقالات ۱۰۴
- پ) رساله و پایان نامه ها ۱۰۶
- ت) قوانین ۱۰۷
- ث) منابع انگلیسی ۱۰۷
- ج) سایت های اینترنتی ۱۰۸

جرایم رایانه‌ای از رایج‌ترین، گسترده‌ترین و پیشرفته‌ترین جرایم در عصر حاضر می‌باشند. این جرایم به دلیل راحتی در ارتکاب و گستردگی بیش از اندازه و هم چنین داشتن جنبه‌ی فراملی می‌بایست بیشتر مورد توجه قرار گیرند.

این دسته از جرایم به راحتی حریم خصوصی افراد را مورد تعرض قرار می‌دهند و علاوه بر جنبه‌ی مالی، به حیثیت افراد نیز تعرض می‌کنند.

با در نظر گرفتن این مسئله که زندگی اجتماعی افراد در جامعه هر روز بیش از پیش با فضای مجازی آمیخته می‌شود و این آمیختگی سبب گستردگی این محیط و در نتیجه افزایش جرایم در این محیط می‌شود، قوانین ما نیز لازم است که سرعت هماهنگی خود را افزایش دهند و به نحوی مورد استفاده و اجرا قرار گیرند که بتوانند تا حدودی جلوی رشد بی‌رویه آمار جرایم رایانه‌ای را بگیرند.

این مهم نیز تا حدودی با تجزیه و تحلیل قوانین و رویه قضایی امکان پذیر است اما برای به دست آوردن نتیجه‌ی مطلوب تر باید حمایت و حفاظت از این محیط را به طور جدی تر انجام دهیم و هم چنین قانون گذاری در این موارد را با جامعه‌ی بین‌المللی هماهنگ تر نماییم.

در راستای موارد ذکر شده، در این پایان نامه سعی شده است که با توجه اصول اساسی حقوق جزا و هم چنین نظر اساتید و حقوق دانان و رویه‌ی قضایی، به تحلیلی درست و کارآمد از ماده‌ی ۱ قانون جرایم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸ تحت عنوان دسترسی غیر مجاز دست پیدا کنیم تا حتی اندکی به هدف کلی ما که امنیت هرچه بیشتر فضای مجازی است نزدیک تر شویم.

(الف) بیان مسئله:

رایانه یکی از بزرگ‌ترین و عمومی‌ترین دستاوردهای علمی - صنعتی بشر در نیم قرن اخیر است و به موازات پیدایش و گسترش کمی و کیفی خود پرسش‌های بسیاری را پیش رو گذاشته است. گسترش شبکه‌های جهانی و محلی اینترنت و فضای مجازی ابعاد بسی گسترده از مباحث و مسائل حقوقی در همین فاصله زمانی کوتاه را پدید آورده است.

رایانه به موازات خدمات بی شمار خود همچون دیگر دستاوردهای علمی - صنعتی امکان بهره برداری نادرست از آن و تبدیل به ابزاری برای جرم و بزه را دارد. این جرایم اقسام مختلفی دارد و به شیوه‌های مختلف واقع می‌شوند به عبارتی، امروزه رایانه و تجهیزات رایانه‌ای امکان بیش از پیش رفتارهای ضداجتماعی را به وجود آورده است. جرایمی که تا پیش از این به هیچ وجه امکان پذیر نبوده است و نیز فرصت‌های تازه و پیشرفت‌های بسیاری برای قانون شکنان در اختیار انسان قرار داده، و می‌توان گفت به صورت بالقوه ارتکاب گونه‌های مرسوم و کلاسیک جرایم را به شیوه‌های غیر مرسوم و بسیار جدید سوق می‌دهد. منظور از جرایم رایانه‌ای جرایمی می‌باشند که یا مستقیماً رایانه را مورد هدف قرار داده‌اند و به عبارتی جرایم علیه رایانه محسوب می‌شوند مثل؛ ایجاد خسارت در داده‌ها و اختلال در داده‌ها، اختلال در سیستم و شبکه تولید و انتشار برنامه‌های مخرب و موجد اختلال و.... و یا اینکه جرایمی سستی هستند که رایانه فقط به عنوان وسیله ارتکاب جرم می‌باشند و به عبارتی می‌توان گفت که جرایم از طریق رایانه می‌باشند مثل: کلاهبرداری، جعل، پولشویی، توهین، افترا و...

رایانه‌ها در این مدت کم به خوبی توانستند جای خود را در تمامی شئون زندگی انسان باز کنند و به نوعی خود را در تمامی پیشرفت‌ها سهیم سازند. این اقبال عمومی بهره برداری روزافزون از سیستم‌های رایانه‌ای زمانی شتاب بیشتری به خود گرفت که در ابتدای دهه‌ی نود میلادی امکان متصل شدن آنها به یکدیگر در سراسر جهان فراهم شد. در این زمان بود که مشاهده شد مرزها و موانع فیزیکی بی اثر شده و به نوعی رویاهای جهانی بشر واقعیت یافته است. اما از آنجا که این پدیده‌ی شگفت انگیز از همان بدو تولد در دسترس همگان قرار گرفت، هر کس مطابق اغراض و مقاصد خود از آن سود می‌جست و نتیجه آن شد که بعضی از این بهره برداری‌ها جنبه سوء استفاده به خود گرفت و سیاستگذاران خرد و کلان را مجبور کرد که تدبیری بیاندیشند. این سوء استفاده‌ها که در مجموع

جرائم رایانه‌ای نام گرفته اند، طیف جدیدی از جرائم هستند که به سبب ویژگی‌های متمایزی که با جرائم سنتی دارند تصمیم گیران جامعه را بر آن داشته اند تا در ابعاد مختلف اقدامات متمایزی را طرح ریزی کنند.

در نتیجه‌ی این پیشرفت علم و فراگیر شدن استفاده از فضای مجازی سبب ایجاد بستری مناسب برای سودجویی و انجام جرایم جدید شده است که با تصویب قانون مبارزه با جرایم رایانه‌ای در سال ۱۳۸۸ و جرم انگاری آن توسط مقنن سعی در پیشگیری از ارتکاب این نوع جرایم شده است. ماده‌ی ۱ قانون جرایم رایانه‌ای در باب جرم دسترسی غیر مجاز می‌باشد که با توجه به اینکه بیشتر بزه‌های رایانه‌ای از رهگذر دسترسی غیر مجاز انجام می‌یابند می‌توان گفت که دسترسی مقدمه‌ی لازم دیگر بزه هاست. دسترسی غیر مجاز عبارت است از: رخنه غیر قانونی به سیستم یا شبکه رایانه‌ای حفاظت شده یک شخص حقیقی یا حقوقی، از دسترسی غیر مجاز گاه به عنوان نفوذ غیر مجاز و هک یاد می‌شود که به نظر می‌رسد استفاده این دو واژه مترادف به جای دسترسی غیر مجاز صحیح نباشد. حال با بررسی ماده ۱ قانون جرایم رایانه‌ای که راجع به همین جرم دسترسی غیر مجاز به اطلاعات افراد است در می‌یابیم که برخی از نواقص و ابهام و کلی گویی در این ماده وجود دارد که این نواقص شامل:

(۱) عدم تبیین و ابهام کلمه غیر مجاز و تدابیر امنیتی مذکور در صدر ماده.

(۲) عدم پیش بینی تحقق این جرم در صورت ترک فعل.

(۳) عدم بازدارندگی مجازات

(۴) عدم همخوانی ضرر وارده از این جرم برای جامعه و افراد نسبت به مجازات.

(۵) از لحاظ غیر عمدی بودن تحقق این جرم هیچ سخنی به میان نیامده است.

هم چنین باید گفت که پس از تصویب قانون مجازات اسلامی در سال ۱۳۹۲ هیچگونه بررسی تطبیقی با قانون جرایم رایانه‌ای در زمینه‌ی معاونت و مشارکت و مواردی از این دست صورت نگرفته است. با توجه به موارد ذکر شده و از آنجا که جوامع انسانی همواره پویا هستند و قوانین به بیان اصول و قواعد کلی بسنده می‌کنند رویه قضایی در نقش تفسیری و تکمیلی می‌تواند تفاسیری منطبق با واقعیات و ضروریات اجتماعی از قانون ارائه بدهد. قانون نظم ناقص است و نمی‌توانیم همه‌ی راه حل‌ها را در آن بیابیم و این قدرت رویه قضایی است که می‌تواند به کمک نص قانون به ارائه

استنتاجی منطبق با واقعیت‌ها پردازد و آنگاهی که قانون از این تحولات عقب می‌ماند سیستم قضایی به عنوان مکمل وارد می‌شود تا بتواند به این خلاها پاسخ گوید.

ب) ضرورت انجام پژوهش:

با توجه به ضرورت استفاده از فضای مجازی و گستردگی استفاده‌ی تمامی اقشار جامعه از آن بدون هیچگونه محدودیت سنی و مکانی و زمانی و... ایجاب میکند که ابهام زدایی‌هایی از متن قانون در راستای کمک به حفظ حریم خصوصی افراد و سلامت جامعه صورت گیرد و از آنجایی که به نسبت اهمیت و گستردگی جرم دسترسی غیرمجاز به این جرم پرداخته نشده است سعی بر آن داشتم که با بررسی کاربردی و رویه‌ای این جرم تا حدودی به رفع ابهامات قانونی در این جرم پردازم تا بتوان به راهکارهایی برای امنیت هرچه بیشتر در فضای مجازی دست پیدا کرد.

پ) سؤال‌های پژوهش:

- ۱) رویه قضایی دادگاه‌های ایران در زمینه‌ی جرم دسترسی غیرمجاز چگونه است؟
- ۲) منظور از تدابیر امنیتی ذکر شده در ماده ۱ قانون جرایم رایانه‌ای چیست؟
- ۳) منظور از واژه‌ی غیر مجاز در این ماده چیست؟

ت) فرضیات پژوهش:

- ۱) تفاوت بسیاری در هک و دسترسی غیرمجاز وجود دارد اما قانون گذار هر دو واژه را مترادف گرفته است.
- ۲) مجازات تعیین شده در ماده ۱ قانون جرایم رایانه‌ای بازدارندگی و کارایی لازم را ندارد.
- ۳) جرم انگاری ماده ۱ قانون جرایم رایانه‌ای مشمول حامل‌های داده نیز می‌شود.

ث) اهداف پژوهش:

- ۱) بررسی از منظر معاونت و مشارکت در رویه قضایی
- ۲) بررسی از منظر مقید و یا مطلق بودن در رویه قضایی
- ۳) بررسی از منظر شروع به جرم در رویه قضایی
- ۴) بررسی ادله اثبات در رویه قضایی
- ۵) بررسی ابهام گویی‌های قانون و بررسی آن موارد در رویه قضایی

ج) سابقه انجام پژوهش:

با توجه به جستجوهای به عمل آمده، تألیفات مختلفی در موضوع بحث یافت شد که عبارتند از: کتب‌های کار شده: جرایم رایانه‌ای نوشته اولریش زیبر، بررسی فقهی حقوقی جرایم رایانه‌ای تألیف حسینعلی بای و بابک پورقهرمانی، تحقیقات مقدماتی در جرایم سایبر نوشته محمدرضا زندگی، مجموعه مقالات همایش بررسی جنبه‌های حقوقی فناوری اطلاعات گردآوری شده توسط امیر حسین جلالی فراهانی، جرایم رایانه‌ای از دیدگاه حقوق جزای ایران و حقوق بین الملل و... که بسیاری از اینها به تازگی به چاپ رسیده‌اند. همچنین یک رساله دکتری با موضوع «جرایم فناوری اطلاعات» به نگارش عبدالصمد خرم آبادی و نیز پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان بررسی راهکارهای مبارزه با جرایم رایانه‌ای با توجه به مقررات داخلی و بین المللی» نوشته سجاد آقا خانی و «کلاهبرداری کامپیوتری در حقوق ایران و ایالات متحده آمریکا» به قلم مصطفی عباسی حسین آبادی، «استنادپذیری ادله دیجیتال در حقوق کیفری» به نگارش افشار خسروی زاده، «دادرسی جرایم رایانه‌ای در حقوق کیفری ایران» نوشته همت الله انصاری، تاکنون در زمینه‌ی بزه دسترسی غیر مجاز هیچ گونه تحلیل رویه‌ای صورت نگرفته است اما در رابطه با دسترسی غیر مجاز پایان نامه‌هایی تحت عنوان «دسترسی غیرمجاز در فضای سایبر» به نگارش مهدی قاسمی خواه و راهنمایی شهرام ابراهیمی و «دسترسی غیر مجاز افراد در فضای مجازی» به نگارش کبری میرزاده سرنند و راهنمایی عسل عظیمیان نگارش شده است.

چ) نوآوری پژوهش:

نوآوری در این پژوهش بررسی رویه مراجع قضایی در زمینه‌ی دسترسی غیرمجاز (ماده ۱ قانون جرایم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸) می‌باشد که تاکنون مورد پژوهش قرار نگرفته است، همچنین بررسی‌ها شامل اصلاحات انجام شده در مواد عمومی قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ و هم چنین اصلاحات انجام شده در قانون آیین دادرسی کیفری در سال ۱۳۹۴ که مرتبط با مبحث دسترسی غیرمجاز می‌باشند انجام گرفته است.

(ح) روش پژوهش:

روش تحقیق در پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی است که یافته‌های این پژوهش بر اساس منابع کتابخانه‌ای (استفاده از کتب و مقالات فارسی و انگلیسی) و همچنین مراجعه به دادگاه و دادسرا و بررسی آرا مرتبط و هم چنین صحبت با قضات به دست آمده است.

(خ) موانع و محدودیت‌های پژوهش:

از جمله موانع در انجام این پژوهش منابع بسیار اندک در زمینه‌ی جرایم رایانه‌ای به خصوص دسترسی غیر مجاز و هم چنین تعداد آرا قضایی بسیار محدود در زمینه‌ی دسترسی غیر مجاز و عدم همکاری پژوهشکده‌ی منابع انسانی قوه‌ی قضاییه در خصوص در اختیار قرار دادن آرا قضایی می‌باشد.

(د) ساختار پژوهش:

موضوع این پژوهش در دو فصل کلی مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است که در فصل نخست و در مبحث اول تلاش بر این بوده است که تاریخچه‌ای مختصر از جرایم رایانه‌ای و چگونگی تغییر و رشد این جرایم را بررسی نماییم و سپس در مبحث دوم و سوم به بیان تعاریفی از واژگان تخصصی و تعاریف بین المللی از جرایم رایانه‌ای پرداخته شده است و در مبحث چهارم از این فصل که مبحث آخر است به جرم دسترسی غیرمجاز که محور اصلی این پژوهش است ورود کرده ایم و سعی کرده ایم که مبانی اصلی و نظری این جرم را بررسی کرده و به تعدادی از اختلافات رویه‌ای و نظرات مختلف در جرم دسترسی غیرمجاز بپردازیم و هم چنین در این مبحث به دو عنوان مهم و بحث برانگیز که فروش و استفاده از فیلتر شکن است پرداخته شده و از نظر رویه‌ای بررسی انجام گرفته است.

فصل دوم نیز به چهار مبحث اختصاص داده شده است که مبحث اول آن به بررسی جرم دسترسی غیرمجاز به عنوان جرم مقدمه برای جرایم دیگر و بررسی قواعد تعدد در این موارد و هم چنین رویه‌ی قضایی در اعمال این مقررات در جرایم مختلف رایانه‌ای به صورت موردی پرداخته شده است و سپس به بررسی مقررات تکرار جرم، شروع به جرم و شرکت و معاونت پرداخته شده است.

در ادامه‌ی فصل دوم نیز به مباحث ادله‌ی الکترونیکی و صلاحیت‌ها و تفتیش و توقیف و رویه‌ی قضایی در پذیرش ادله در جرایم رایانه‌ای پرداخته شده است، در مبحث تفتیش و توقیف سعی بر آن شده است که حدود اختیارات ضابطان به طور دقیق بررسی شود، زیرا از نظر نگارنده خروج از این حدود نیز می‌تواند مشمول دسترسی غیرمجاز بشود که در این مبحث به بحث و بررسی این نظریه پرداخته شده است.

در مبحث صلاحیت نیز سعی بر آن شده است که تمامی فروض را مورد بررسی قرار بدهیم و به نتیجه گیری کلی در این مبحث برسیم.